

Chesterton prova que el policíac és més sofisticat del que diu la seva fama.

El poeta i els llunàtics

G.K. Chesterton
Traducció
d'Anna Camps i
Jordi Cussà.
L'Albí. 202 pàg.
19,20 €

Igual que Sherlock Holmes, el pare Brown és un detectiu immortal, un personatge que sobreviu més enllà dels límits de la trama. Ha estat un pèl menys afusellat que l'heroi de Conan Doyle, i això l'ha fet també menys popular. Encara així, és un emblema de la literatura policíaca que va obrir les portes a un reguitzell de casos, compilats entre 1911 i 1935 en cinc volums que van cobrir de fama el seu autor, G.K. Chesterton, pels segles dels segles. Però aquest no és l'únic brillant investigador que va donar corda a la ploma de Chesterton. Edicions de l'Albí va treure fa poc la primera edició catalana d'*El poeta i els llunàtics*, una antologia de relats protagonitzats per Gabriel Gale, poeta, pintor i fotògraf –i algunes altres coses– una mica tocat de l'ala que es dedica a resoldre crims de manera poc ortodoxa, amb una genialitat i un sentit de l'humor indiscutibles.

És difícil precisar si es tracta d'un dandi refinat o d'un boig de manicomi. Irreverent com el seu artífex i astut com moltes altres creacions de la seva raça, Gabriel Gale sembla el tòtem d'un elogi de la bogeria fet a mida del segle XX, amb l'oportuna incursió en la paradoxa kafkiana. Chesterton va dir sempre

que on hi hagués la intel·ligència del relat de detectius podien apartar-se les pretensions de la majoria de discursos filosòfics. De fer-nos els seriosos, en sabem tots; però poca gent és capaç d'escriure amb un enginy punxant com un cop de cisell.

Assassí en acció. No molesteu! Tota bona teoria s'ha d'alimentar de la pràctica, i viceversa. Hi ha una altra obra de Chesterton que ha aterrat recentment a les llibreries, al costat d'*El poeta i els llunàtics*. Es tracta de *Cómo escribir relatos policíacos* (Acantilado), una antologia integrada dels hilarants assajos que el prosista britànic va escriure entorn de la creació del gènere detectivesc. Chesterton es definia com un assassí literari, un home que cometia els seus crims a través de les narracions.

"He arribat a estar tan absorbit per aquesta ocupació queestic gairebé convençut que encara que hagués caigut un cadàver per la meva xemeneia, que un assassí s'hagués fugat saltant per sobre de la meva taula o que una pluja de bales hagués repicat a la meva habitació, no m'hauria arribat a distreure ni per un instant de les meves ocupacions", deia. Aquí ens fa un recompte de les peripècies que van sortir del seu puny, avalades per la majestuositat de grans precedents, com Dickens i Poe, i contrastades amb els més hilarants episodis de la seva experiència. Sabrem, en aquest llibre, d'on ve el personatge del pare Brown, a qui Chesterton, molt agut, va descriure com una massa de pa de Suffolk. –Josep Lambies

La gitana

Josèp d'Arbaud
Traducció de
Jaume Figueras i
Trull.
Galerada.
208 pàg. 18 €

Cada any es rescaten un o dos títols occitans que potser passen sense gaire glòria, si ens fixem en les vendes, però que enriqueixen –i d'una manera no precisament anecdòtica– el ventall de novetats. Ara per ara, són tres les editorials que practiquen aquest exquisit acte d'exhumació: Adesiara (amb els contes de Josèp Romanilha), Club Editor (a partir de de Joan Bodon i Loïs Delluc) i, molt especialment, Galerada, que ha donat a conèixer dos reculls de narracions de Max Roqueta i dos títols de Josèp d'Arbaud (1874-1950): la novel·la *La bèstia del Vacarès* i la novetat que acaba d'aparèixer, *La gitana*, llibre confegit a partir de tres narracions publicades l'any 1926 i un conte de Nadal, *Novè gardian*, que tal i com explica el traductor de

l'obra, Jaume Figueras i Trull, "vegé la llum per primera vegada l'any 1904, en un diariet oblidat".

L'element subterrani i resistent de la literatura occitana ha arribat a empentes i rodolons fins als nostres dies. L'estat de salut és precari i un punt ortopèdic, però els textos que se'n rescaten sorprenen per l'alta qualitat literària: en el cas de d'Arbaud, la mitificació de la Camarga –on va fer-hi de *manadièr*, criador de braus– s'acompanya d'una precisió narrativa exultant.

El primer dels contes, *La gitana*, potser n'és l'exemple més reeixit. El guardià Umfla-Anguiles es troba una jove perduda mentre vigila com pasturen les seves vaques i decideix emportar-se-la a casa. A partir de llavors, els rumors que s'escampen pel poble i la *vita nuova* que Umfla-Anguiles experimenta al costat de la gitana acompanyen el seu ofici, laboriós i tranquil.

En poc més de trenta pàgines, Josèp d'Arbaud construeix una narració reposada i tendra com el parell d'esclòps protagonistes. –Jordi Nopca

El còmic de la setmana

Cecil y Jordan en Nueva York

★★★★★
Gabrielle Bell
La Cúpula.
160 pàg. 20 €

Enemies de l'autobiografia en clau de còmic indie, no fugiu! En la seva segona publicació a Espanya, Gabrielle Bell (Londres, 1976) pica molt més alt que en la primera obra que va publicar *La Cúpula* l'any 2008, *Afortunada*. Si en aquesta l'autora pecava d'un excessiu esquematisme en els dibuixos, i també d'una linealitat narrativa que senzillament volia validar allò explicat per acumulació, amb *Cecil y Jordan en Nueva York* ha fet un salt endavant qualitatiu molt important.

Bell ha tornat a triar la distància emocional d'allò explicat com a perspectiva de totes les històries: parla de les seves circumstàncies quotidianes des d'una aparent falta d'emoció o expressivitat. Ara bé, aquest recurs que en la seva anterior entrega conduïa el lector cap a l'avoriment, aquesta vegada ha funcionat. I ho ha fet

perquè la tensió entre el dramatisme d'allò que narra i com ho explica funciona perfectament. El millor exemple és l'adaptació del brutal conte de Kate Chopin, *Història de una hora*, amb el nom d'*Una tarde*. Bell ha fet un pas de gegant modificant el seu estil de dibuix en cada conte, i matisant la seva visió lineal del dia a dia.

Una altre clau és haver sabut trobar el factor imprevist amb un nou element de fantasia que desvia algunes de les històries cap a un marc de somni. Bell factura petites històries autobiogràfiques amb moltes anècdotes reals i anàlisi vital, però també amb tant surrealisme i bellesa com els que podem trobar en els dibuixos d'un nen de parvulari. En aquest terreny excel·leix en l'evocació del fanatisme musical adolescent que és *Mi dolencia*. El lector de còmics *mainstream* aquí sabrà trobar una visió sorprenent d'allò quotidià, que enganxa i fa passar pàgina. I el convers ja la pot enlairar a l'altar d'autors *indies*, i gaudir de la malenconia de les tardes suburbials de diumenge tot escoltant *Red House Painters*.

–Ricard Martín

Chesterton prova que el policíac és més sofisticat del que diu la seva fama.

El poeta i els llunàtics

G.K. Chesterton
Traducció
d'Anna Camps i
Jordi Cussà.
L'Albí. 202 pàg.
19,20 €

Igual que Sherlock Holmes, el pare Brown és un detectiu immortal, un personatge que sobreviu més enllà dels límits de la trama. Ha estat un pèl menys afusellat que l'heroi de Conan Doyle, i això l'ha fet també menys popular. Encara així, és un emblema de la literatura policíaca que va obrir les portes a un reguitzell de casos, compilats entre 1911 i 1935 en cinc volums que van cobrir de fama el seu autor, G.K. Chesterton, pels segles dels segles. Però aquest no és l'únic brillant investigador que va donar corda a la ploma de Chesterton. Edicions de l'Albí va treure fa poc la primera edició catalana d'*El poeta i els llunàtics*, una antologia de relats protagonitzats per Gabriel Gale, poeta, pintor i fotògraf –i algunes altres coses– una mica tocat de l'ala que es dedica a resoldre crims de manera poc ortodoxa, amb una genialitat i un sentit de l'humor indiscutibles.

És difícil precisar si es tracta d'un dandi refinat o d'un boig de manicomi. Irreverent com el seu artífex i astut com moltes altres creacions de la seva raça, Gabriel Gale sembla el tòtem d'un elogi de la bogeria fet a mida del segle XX, amb l'oportuna incursió en la paradoxa kafkiana. Chesterton va dir sempre

que on hi hagués la intel·ligència del relat de detectius podien apartar-se les pretensions de la majoria de discursos filosòfics. De fer-nos els seriosos, en sabem tots; però poca gent és capaç d'escriure amb un enginy punxant com un cop de cisell.

Assassí en acció. No molesteu! Tota bona teoria s'ha d'alimentar de la pràctica, i viceversa. Hi ha una altra obra de Chesterton que ha aterrat recentment a les llibreries, al costat d'*El poeta i els llunàtics*. Es tracta de *Cómo escribir relatos policíacos* (Acantilado), una antologia integrada dels hilarants assajos que el prosista britànic va escriure entorn de la creació del gènere detectivesc. Chesterton es definia com un assassí literari, un home que cometia els seus crims a través de les narracions.

"He arribat a estar tan absorbit per aquesta ocupació queestic gairebé convençut que encara que hagués caigut un cadàver per la meva xemeneia, que un assassí s'hagués fugat saltant per sobre de la meva taula o que una pluja de bales hagués repicat a la meva habitació, no m'hauria arribat a distreure ni per un instant de les meves ocupacions", deia. Aquí ens fa un recompte de les peripècies que van sortir del seu puny, avalades per la majestuositat de grans precedents, com Dickens i Poe, i contrastades amb els més hilarants episodis de la seva experiència. Sabrem, en aquest llibre, d'on ve el personatge del pare Brown, a qui Chesterton, molt agut, va descriure com una massa de pa de Suffolk. –Josep Lambies

La gitana

Josèp d'Arbaud
Traducció de
Jaume Figueras i
Trull.
Galerada.
208 pàg. 18 €

Cada any es rescaten un o dos títols occitans que potser passen sense gaire glòria, si ens fixem en les vendes, però que enriqueixen –i d'una manera no precisament anecdòtica– el ventall de novetats. Ara per ara, són tres les editorials que practiquen aquest exquisit acte d'exhumació: Adesiara (amb els contes de Josèp Romanilha), Club Editor (a partir de de Joan Bodon i Loïs Delluc) i, molt especialment, Galerada, que ha donat a conèixer dos reculls de narracions de Max Roqueta i dos títols de Josèp d'Arbaud (1874-1950): la novel·la *La bèstia del Vacarès* i la novetat que acaba d'aparèixer, *La gitana*, llibre confegit a partir de tres narracions publicades l'any 1926 i un conte de Nadal, *Novè gardian*, que tal i com explica el traductor de

l'obra, Jaume Figueras i Trull, "vegé la llum per primera vegada l'any 1904, en un diariet oblidat".

L'element subterrani i resistent de la literatura occitana ha arribat a empentes i rodolons fins als nostres dies. L'estat de salut és precari i un punt ortopèdic, però els textos que se'n rescaten sorprenen per l'alta qualitat literària: en el cas de d'Arbaud, la mitificació de la Camarga –on va fer-hi de *manadièr*, criador de braus– s'acompanya d'una precisió narrativa exultant.

El primer dels contes, *La gitana*, potser n'és l'exemple més reeixit. El guardià Umfla-Anguiles es troba una jove perduda mentre vigila com pasturen les seves vaques i decideix emportar-se-la a casa. A partir de llavors, els rumors que s'escampen pel poble i la *vita nuova* que Umfla-Anguiles experimenta al costat de la gitana acompanyen el seu ofici, laboriós i tranquil.

En poc més de trenta pàgines, Josèp d'Arbaud construeix una narració reposada i tendra com el parell d'esclòps protagonistes. –Jordi Nopca

El còmic de la setmana

Cecil y Jordan en Nueva York

★★★★★
Gabrielle Bell
La Cúpula.
160 pàg. 20 €

Enemies de l'autobiografia en clau de còmic indie, no fugiu! En la seva segona publicació a Espanya, **Gabrielle Bell** (Londres, 1976) pica molt més alt que en la primera obra que va publicar **La Cúpula** l'any 2008, **Afortunada**. Si en aquesta l'autora pecava d'un excessiu esquematisme en els dibuixos, i també d'una linealitat narrativa que senzillament volia validar allò explicat per acumulació, amb **Cecil y Jordan en Nueva York** ha fet un salt endavant qualitatiu molt important.

Bell ha tornat a triar la distància emocional d'allò explicat com a perspectiva de totes les històries: parla de les seves circumstàncies quotidianes des d'una aparent falta d'emoció o expressivitat. Ara bé, aquest recurs que en la seva anterior entrega conduïa el lector cap a l'avoriment, aquesta vegada ha funcionat. I ho ha fet

perquè la tensió entre el dramatisme d'allò que narra i com ho explica funciona perfectament. El millor exemple és l'adaptació del brutal conte de Kate Chopin, *Història de una hora*, amb el nom d'*Una tarde*. Bell ha fet un pas de gegant modificant el seu estil de dibuix en cada conte, i matisant la seva visió lineal del dia a dia.

Una altre clau és haver sabut trobar el factor imprevist amb un nou element de fantasia que desvia algunes de les històries cap a un marc de somni. Bell factura petites històries autobiogràfiques amb moltes anècdotes reals i anàlisi vital, però també amb tant surrealisme i bellesa com els que podem trobar en els dibuixos d'un nen de parvulari. En aquest terreny excel·leix en l'evocació del fanatisme musical adolescent que és *Mi dolencia*. El lector de còmics *mainstream* aquí sabrà trobar una visió sorprenent d'allò quotidià, que enganxa i fa passar pàgina. I el convers ja la pot enlairar a l'altar d'autors *indies*, i gaudir de la malenconia de les tardes suburbials de diumenge tot escoltant *Red House Painters*.

–Ricard Martín